

PAPER DETAILS

TITLE: Epik Dünyanın Kurmaca Mitosu Dede Korkut Anlatilari (Dede Korkut Anlatilarinda Kurmaca Yapi)

AUTHORS: Veysel TARDO

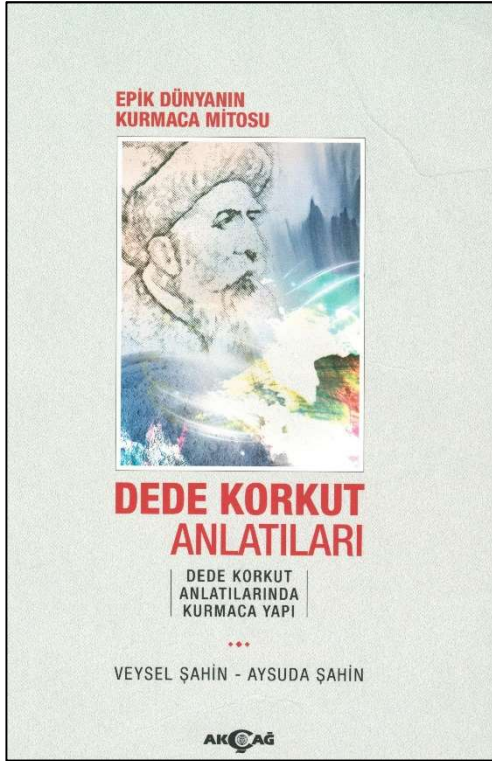
PAGES: 118-119

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1166922>

ŞAHİN, Veysel - ŞAHİN, Aysuda (2019). *Epik Dünyanın Kurmaca Mitosu Dede Korkut Anlatıları (Dede Korkut Anlatılarında Kurmaca Yapı)*. Ankara: Akçağ Yayınları. 378 s.

Veysel TARDO*

*“Terazinin bir kefesine Türk edebiyatının tümünü,
diğer kefesine de Dede Korkut’u koysanız,
yine de Dede Korkut ağır basar.”*
M. Fuad Köprülü

Türk dili ve edebiyatının en seçkin eserlerinden biri *Dedem Korkut Kitabı*'dır. Kitaptaki destanî hikâyeler üzerine çok sayıda çalışma yapılmıştır. 2019 yılının Eylül ayında Akçağ Yayınları'na basılan *Epik Dünyanın Kurmaca Mitosu Dede Korkut Anlatıları (Dede Korkut Anlatılarında Kurmaca Yapı)* adlı kitap da bu çalışmalar arasında yerini almıştır. Toplam 378 sayfadan oluşan çalışma, 16x23,5cm boyutlarındadır. Kitabın ismi, ön kapaktaki temsili Dede Korkut resminin alt ve üst kısmında bulunacak şekilde okuyucuya sunulmuştur. Temsili resmin üzerinde “Epik Dünyanın Kurmaca Mitosu”, altında ise “Dede Korkut Anlatıları” ifadeleri yer almaktadır. Buna ek olarak ana başlığın hemen altında “Dede Korkut Anlatılarında Kurmaca Yapı” alt başlığı göze çarpmaktadır.

Yazar isimlerine ise yayınevi logosunun üzerinde yer verilmiştir. Ön kapakta Türk rengi olarak da bilinen turkuaz rengi ve bu rengin tonlarının sıklıkla kullanıldığı görülmektedir.

Arka kapakta temsili Dede Korkut'un karakalem çizimi ile Dede Korkut hikâyelerinin Türk kültüründeki önemi ve yerine değinilerek eser hakkında özlü

* Yüksek Lisans Öğrencisi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı.
e-posta: veyseltardo@gmail.com

bilgiler verilmiştir. Ayrıca okuyucuya eserin içeriği hakkında kısa bilgiler de verilmiştir.

Kitap, yazarları tarafından evlatlarına ithaf edilmiştir.

Eser, “Giriş” (s. 1-10), “Dede Korkut Anlatılarının Ortaya Çıktığı Dönem ve Anlatıların Türk Tarihi Açısından Önemi” (s. 11-39), “Dede Korkut Anlatılarında Kurmaca Yapı” (s. 41-342), “Sonuç” (s.343-346) ve “Kaynakça” (s.347-357) bölümlerinden oluşmaktadır.

Çalışmanın “Giriş” bölümünde, bir mukaddime ve on iki hikâyeden oluşan Dede Korkut anlatılarının ortaya çıktığı zaman, coğrafya, dönem ile şekil ve içerik özelliklerine dair genel bilgiler verilmiştir.

Kitabın “Dede Korkut Anlatılarının Ortaya Çıktığı Dönem ve Anlatıların Türk Tarihi Açısından Önemi” adlı birinci bölümünde, “Dede Korkut Anlatılarının Nüshaları” ve “Dede Korkut Kimliğinin Simgesel Açılımı” hakkında detaylı bilgi verilerek Dede Korkut’un bilge kişiliğine değinilmiştir.

Eserin, “Dede Korkut Anlatılarında Kurmaca Yapı” adlı ikinci bölümünde modern metin inceleme teknikleri kullanılarak on iki destansı hikâye, “Anlatıcının Kimliği ve İsim İçerik Bütünlüğü”, “Bakış Açısı ve Anlatıcı Düzlemi”, “Olay Örgüsü”, “Zaman Kurgusu”, “Mekân Kurgusu” ve “Şahıs Kadrosu” alt başlıklarıyla incelenmiştir. Dede Korkut anlatılarındaki şahısların “başkişiler-başkahramanlar, norm karakterler, kart karakterler ve fon karakterler” şeklinde ayrıntılı olarak incelendiği “Şahıs Kadrosu” başlığı altındaki değerlendirmeler, bugüne kadar yapılan en detaylı şahıs kadrosu incelemesi olması bakımından önemlidir.

Çalışmanın “Sonuç” bölümünde, incelenen metinlerden elde edilen veriler derli toplu bir şekilde özetlenmiştir. “Kaynakça” bölümünde ise eserin oluşumunda faydalanılan kaynaklar, yazarların soyadlarına göre alfabetik olarak sıralanmıştır.

Bilindiği üzere Haziran 2019’da *Dedem Korkut Kitabı*’nın yeni bir nüshası daha yayımlanmıştır. *Türkistan/Türkmen Sahra Nüshası (Soylamalar ve 13. Boy)* adıyla yayımlanan bu eserde, “Salur Kazan’ın Yedi Başlı Ejderhayı Öldürmesi” adlı destanî hikâye anlatılmaktadır. İlgili çalışmanın tanıttığımız eserde incelenmemiş olması eser için önemli bir eksikliktir. Kitabın sonraki baskılarında, bahsi geçen destanî hikâyenin de çalışmaya dâhil edilmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Tanıtımını yaptığımız eserde, Oğuzların maceraları ve sosyal hayatları bir bütün hâlinde ele alınmış ve eserdeki destansı hikâyelerdeki kurmaca dünya modern metin inceleme teknikleriyle incelenmiştir. Bu yönleriyle eser, Dede Korkut anlatılarındaki kurmaca dünyayı farklı bir bakış açısıyla okumak isteyen okuyucuların ilgisini çekecektir.